

Verantwoording inventarisatie Gedenkboek CPN

Toen in 2018 Metamorfoze een projectaanvraag honoreerde van het IISG voor digitalisering van het gedeelte in het CPN-archief over het verzet in de Tweede Wereldoorlog begon het IISG aan de voorbereiding van de digitalisering. Daarbij werden de documenten die daarin waren bijeengebracht voor een gedenkboek en erelijst van omgekomenen in het communistische verzet, opnieuw gecontroleerd en werd er een nieuwe, aangepaste inventaris van gemaakt.

Deze inventarislijst - gemaakt per district, overeenkomstig de ordening in het archief - werd ook voorgelegd aan het bestuur van de Stichting tot beheer van de archieven van de CPN. Opvallende fouten in de namen en vermeldingen van sommige personen waren voor het bestuur reden voor een nader onderzoek. Dat heeft ondergetekende op zich genomen en is daarmee eind 2018 gestart.

Begonnen met het doel fouten in namen te corrigeren en dubbele vermeldingen van een persoon op één plek te brengen, bleek dat al snel te beperkt. De persoonsmapjes van iedereen in de gedenkboekmappen 131 tot en met 156 moesten worden bekeken op o.m. naam en geboortedatum, om die te vergelijken met de gegevens in andere archieven, zoals bevolkingsregisters, genealogische zoekmachines, oorlogsarchieven. Daarbij bleek dat namen vaak door de 'aangevers' met fouten waren opgeschreven: ze kenden de persoon weliswaar meestal van nabij, maar de spelling van de naam was niet zo aan de orde geweest. Zo kon bijvoorbeeld Boekman Broekman worden, Vreeken Freke, of Joop de Zwarte Joop Zwart. Een letter was verkeerd geschreven of bij het overnemen verkeerd gelezen en de naam daardoor moeilijk vindbaar, wat veel tijdrovend zoeken en aan varianten uitproberen nodig kan maken. Leeftijd of geboortedatum werd lang niet altijd vermeld en vaak was de datum en plaats van overlijden op dat moment niet bekend.

In een aantal gevallen was er geen formulier maar een vermelding op een kaart, gewoonlijk summier, met naam en enkele gegevens, mogelijk op grond van mondelinge mededelingen, misschien in afwachting van een ingevuld formulier. Van deze kaarten bleek niet iedereen in de gemaakte inventaris te zijn opgenomen, wellicht wegens te karige gegevens. Door deze alsnog op te nemen is het aantal personen in de inventaris met rond de zestig uitgebreid. Er bleken ook verzetsmensen vermeld die de oorlog hadden overleefd. Zij zijn verplaatst naar de betreffende districtsmappen (158-168).

Personen die duidelijk bij een ander district dan wel een afdeling (bijv. Den Haag, Delft, Leiden) behoorden zijn daarheen verplaatst. Van meermaals genoemde personen (vaak waren

ze op verschillende plaatsen actief in het verzet) zijn de documenten geplaatst in het district of de afdeling waar ze werkzaam waren of woonden.

Er zijn veel foto's ingestuurd, waaronder ook sommige waarbij de naam er niet op of bij staat. Er kunnen daardoor foto's in de verkeerde persoonsmappen terecht gekomen zijn.

Bij het onderzoek is allereerst gebruik gemaakt van digitaal beschikbare gemeentelijke (met name het Stadsarchief Amsterdam was een belangrijke bron, gezien de 383 Amsterdammers op de lijst) en provinciale archieven, verder van de Erelijst van Gevallenen, het namenbestand van de Oorlogsgravenstichting, Joods Monument, het Arolsen archief, het NIOD, Delpher, maar onder meer ook van publicaties over het communistische verzet, van archieven van de Centrale Inlichtingendienst en van elders gevonden of verkregen gegevens.

In meerdere gevallen bleek het erg lastig om de juiste persoon te vinden of te bepalen, bijvoorbeeld omdat een naam totaal niet te achterhalen leek, zoals A. v.d. Rit, die ten slotte Antonius van der Put bleek te zijn, of C. Christiaan, die na lang zoeken met alle mogelijke varianten van deze achternaam dezelfde persoon bleek als de reeds in het bestand voorkomende Christiaan Konings.

Maar uiteindelijk kon van alle 1001 personen de correcte achternaam, de volledige voorna(a)m(en), de geboortedatum en -plaats en vaak de datum en plaats van overlijden worden bepaald. De andere gegevens, zoals beroep en activiteiten in de partij, zijn alleen gebaseerd op de informatie uit de formulieren en nauwelijks verder gecontroleerd.

De nieuwe inventaris is nu gecorrigeerd en veel gegevens uit de formulieren (invno's 131-156) zijn ook opgenomen in het omvangrijke Excelbestand bij dit archief.

Joop IJisberg